

Het slaan van de koning

De FIDE spelregels, die sinds 1 juli vorig jaar van kracht zijn, roepen soms vragen op. Zoals: mag de koning bij het vluggeren geslagen worden? Internationaal arbiter Geurt Gijssen geeft uitsluitend en belicht de achtergronden van de besluitvorming.

Geurt Gijssen

Ik ontving enige brieven, waarin om opheldering gevraagd wordt over het slaan van de koning bij snelschaak. Voor alle duidelijkheid, snelschaakpartijen zijn partijen waarbij de totale bedenktijd per speler minder dan 15 minuten is, ook wel 'vluggertjes' genoemd.

Alle vragen draaien om Artikel C3 van de nieuwe spelregels: Een onreglementaire zet is voltooid zodra de klok van de tegenstander aan de gang is gebracht. De tegenstander mag dan de winst claimen voordat hij zelf een zet doet. Als hij wel een zet heeft gedaan, dan kan de onreglementaire zet niet meer worden hersteld.

In alle brieven gaat het om de volgende situatie: Een speler zet de koning van zijn tegenstander schaak; deze ziet niet dat zijn koning schaak staat en doet een zet waardoor het schaak niet opgeheven wordt.

Mag de speler nu de koning van zijn tegenstander slaan? In de Spelregelcommissie van de FIDE is hierover zeer lang gediscussieerd. Uiteindelijk werd besloten dat het slaan van de koning niet is toegestaan. De redenering van de meerderheid van de commissie was de volgende: het is gewenst dat de spelregels van het 'gewone' schaak, het rapidschaak en het snelschaak

zoveel mogelijk met elkaar in overeenstemming zijn. Bij het 'gewone' schaak is het slaan van de koning niet toegestaan, bij rapidschaak wordt ook geen uitzondering gemaakt, dus bij snelschaak moet naar de mening van de Spelregelcommissie - en dit standpunt werd later overgenomen door de Algemene Vergadering van de FIDE - het slaan van de koning niet toegestaan worden.

Ik kan me levendig voorstellen dat dit standpunt het eerste jaar tot problemen zal leiden. Zeer lang was het immers gebruikelijk de koning van het bord te meppen. Anderzijds ben ik van mening, dat, indien de wedstrijdleiders bij de aanvang van ieder snelschaaktoernooi duidelijk aankondigen dat de koning niet geslagen mag worden, en wanneer zij dit tijdens het toernooi nog eens herhalen, er binnen één jaar op dit punt geen problemen meer zijn. Ik breng slechts in herinnering de regel die bij de rochade een aantal jaren geleden werd ingevoerd: bij rochade moet eerst de koning verplaatst worden en dan de toren. Er wordt op dit moment niet meer fout gerocheerd. En zo zal het met het slaan van de koning ook gaan.

Nog iets over de gang van zaken:

1. de speler zet de koning van zijn tegenstander schaak.

2. de tegenstander voltooit een zet waardoor de koning schaak blijft staan (voltoeien van een zet betekent: een zet doen en de klok indrukken).
3. de speler zet de klokken stil en roept de scheidsrechter, vertelt dat hij aan zet is en laat zien dat de koning van de tegenstander schaak staat.
4. als deze feiten naar het oordeel van de scheidsrechter juist zijn, verklaart hij de partij voor de speler gewonnen.

Op de vraag hoe te handelen als de koning wel geslagen wordt, heeft de Spelregelcommissie zich niet uitgelaten. Ik heb met enige collega's hierover van gedachten gewisseld. Eén collega had een zeer creatieve oplossing. Het ging hem te ver om de partij verloren te verklaren voor de speler die de koning van zijn tegenstander slaat. Want het slaan van de koning kan immers ook als een illegale zet beschouwd worden. Hij stelde voor dat er gewoon doorgespeeld wordt. Daarbij is het wel duidelijk dat de speler zonder koning niet meer matgezet kan worden. Hij kan alleen nog maar verliezen door tijdsoverschrijding. Deze collega verwacht dat het slaan van de koning door deze procedure snel tot het verleden zal behoren. Deze 'oplossing' gaat mij een beetje te ver. Een andere collega is van

mening dat het slaan van de koning niet verboden is en het een uitstekend middel is om aan te tonen dat er een illegale zet is gedaan. Dit is de tot nu toe gangbare praktijk. Ik vermoed dat hij problemen zal krijgen, als een speler claimt dat het slaan van de koning illegaal is en dus het punt claimt.

Een andere 'oplossing' is misschien, dat de partij verloren verklaard wordt voor de speler zonder koning, maar dat zijn tegenstander niet het volle punt incasseert, maar slechts een halve. Overigens ben ik van mening dat de procedure zoals de spelregels nu voorschrijven, verreweg de beste is. Het is dan immers zonneklaar dat er een illegale zet is voltooid.

Tenslotte: bij particuliere toernooien kan iedere organisator uiteraard zijn eigen reglement hanteren, mits hij dit van tevoren duidelijk aankondigt. Het is echter beter, en ook voor de spelers prettiger, wanneer er één lijn getrokken wordt.

S_M

Internationaal arbiter Geurt Gijssen: Het slaan van de koning

Bron: Schaakmagazine - april 1998 - <https://schaakbond.nl/>

(photo copyright © by <https://www.schaakcomputers.nl/>)